

Szergej, a kaukázusi

Ismerik Ványkát? Ha megmondom, hogy Csehov tollán született, jobban ráismernek. Arról a 9 esztendő suszterinasról van szó, akit a gazda szíjjal vert, mert elaludt a gyerek ringatása közben. A mesterné arcába csapta a halat, a segédurak meg mindig a kocsmába küldték pálinkáért. Arról a Ványkáról van szó, aki rozsdás tollal levelet írt nagypapjának. Meg is címizte szépen: Nagypapám — falura.

Ezért a leveléért jutott eszembe. Kaptam a napokban egy fényképet Balástyáról. Középen van a Rozika, aki hozta. Megnőtt azóta, hiszen a fénykép harmincéves és három hónapos. A Csányi család van rajta, a szomszédasszony, meg három katona: a Szergej, a Miska, meg a Jóska. A Miska ugyan macskót jelent oroszul és a Jóska se egészen így hangzik, de ha őket nem zavarta annak idején a mi hazai dialektusunk, ne változtassunk rajta utólag se.

Azt mondta a kép hozója, nagy kérése lenne. Annyit emlegeti a család mostanában Szergejt, jó lenne megkeresni. Mit tudnak róla? Apja így emlegeti mindig: Szergej, a kaukázusi. Tudja, ő, hogy nehéz ennyiből rátalálni, de próbáljuk meg. Édesapja nagyon szeretné.

Az Ikarus Európa egyik legnagyobb autóbushyára, a fejlődés útját a KGST-országok közötti együttműködés nyitotta meg, lehetővé téve a nagy sorozatban, fejlett technológiával és korszerű üzemszervezés körülményei közötti gyártást.

— Amikor jöttök?
— Félünk, nagyon féltünk. Voltak itt mások is, este jöttek, reggel mentek, de mindig félünk. Valami nagy katona is volt itt egyszer, őrszemét is állítottak a kapuba, de őt magát nem is láttuk. A belső szoba volt az övé, oda mi nem mehettünk. Akkor se örültünk, amikor Szergejék jöttek. Na, ezek milyenek lesznek.

— Beszéd?
— Én tudok egy pár szót. Kint voltam, ragadt rám valami. Kérdezték is, honnan tudok oroszul? Szótárból. Nem firtatták, csak nevettek. Amikor kiderült, hogy a Miska Kurszkból jött, neki mondtam, jártam ott én is. Bombázilánk hozott haza engem a háborúból. Sokat nem beszéltünk, hamar rájöttek, az én szótáram igen vékony lehetett. Mutogatunk. Víz, kenyér, ebéd — egyik szót még hozzá éppen elég.

— Ebéd, vacsora? — ez a kérdés a ház asszonyának való.
— Nagyon finom ember volt a Szergej, az ebédet mindig ő hozta. Itt főztek a sarkon, vitte a vödör, mindig telerakták. Azzal ment el, leritsek meg, mire visszajön. Négyen vannak, kitétem négy tányért. Kopogott az asztalon, ide is tegyek egyet, oda is. Addig hozzá nem fogtak, amíg oda nem ültünk. Mindenben ilyen finom ember volt. Ha bort hoztak, abból is kínálták az uramat. Ha nem fogadta el, beleöntötték a gallérjába, és jót nevettek rajta.

Írnam már a levelet Szergejnek, ha emléke ilyen tisztán megmaradt mostanáig, jó lenne ráakadni valahol. De mit írjak a levélbe?

— Azt mindenképpen, hogy mi megvagyunk. Nem mondom, hogy egészségben, mert engem szorongat az asztma. Ahogy ő elmentek, üzentek értem, menjek el rendőrnék.

Előkerül megint egy fénykép, a nemzetiszínű karszalagra oroszul is föl van írva: Rendőség. Tehát az első időkből való.

— Azt mondták, később kiléphetek, ha akarok, de most jó, ha katonaviselt ember vigyáz a rendre. Addig őrizgettem szélben, fagyban a szegedi hídat — nyolcórás szolgálat egyvegtében — amíg meg nem fáztam. Hatvanhárom éves vagyok, 12 éve a nyugdíjintézetet fizet. Azt se mondhatom, hogy vastagon. De élünk, ez a fontos! Megírnám azt is, hogy a kislányom, akit a kapitány annyira szeretett, tanítónő lett. Szegeden lakik, Sándorfalván tanít. Meg azt is, hogy a házunkra nem ismerne rá. A nyárfák nincsenek meg az utcán, mert jött a villany, nem férték el alatta. A négy ablakból is kettő lett, az a kettő jó nagy. Meg is talpaltuk a házat, teraszt is ragasztottunk hozzá. Minden kívánságunk teljesült eddig, víz is van, villany is, fürdősoba is, és az eresz alatt is csatorna.

Eldicsekednék neki azzal is, hogy a falura se ismerne rá. Térképen ne keresse Felsőközpontot, régóta Balástya a neve. Ahol mi lakunk, akkor a falu közepe volt, most inkább a széle. Az én apám még megnézte, mekkora kenyeret

viszünk az iskolába, és ha nagy-nak találta, kettőbe törte, hogy földet tudjon venni. Három almát ha elvitt magával egész napra, egyet biztosan visszahozott, mert földet akart venni. Vett is húsz hold homokot útkaparó létere, de én még most is megemelegetem, ha kenyeret veszek a kezembe. Nem vesz most földet senki, bodorszörű subát se, nagyatádi kocsit se. Most házat építenek az emberek. Mi is toldjuk a miénket, konyhával, kishabóval. Nem akadna el az autója a sarkon, jó utak is vannak. Nem tudta mondani, hogy homok, azt mondta csak, szemét. Nincs már annyi szemét, azt is megírnám neki. Meg azt is, hogy olyan nagyon nem akarom én megdicsérni Balástyát, mert a környékbéli községek nagyobbakat lének. Ha rajtam múlna, én fürdőt is építenék a falunak, az olajosoktól kérnék hozzá melegvizet. De leginkább azt írnám meg, ha Kun Béla annak idején nagyobb fordíthatott volna a kormánykerékén, még előrébb lennénk. Azt pedig semmiképpen ki ne hagyjuk belőle, ha teheti, ha életben maradt, ha nem esik nehezére, jöjjön el hozzánk családotól. Ha úgy gondolja, utána a mi családunk is elmenne hozzájuk.

Megy tehát a levél, nem a postán, az újság lapjain Kaukázusi Szergejnek. Nagypapó lehet már, harmincéves elmúlt amikor itt járt. Aki hallja, adja tovább.

HORVÁTH DEZSÓ

MÉSZÁROS MIHÁLY

ZSONGLÓR

Juhász Gábor

Határozottan emlékszem...

Határozottan emlékszem, tavasz volt...
unottan vártam.
És miközben szokottan járt le-föl lábam,
a lelkem elkóborolhatott.

Természetesen vettem, hogy szárnyam nőtt,
hogy esőszagú felhőkön pihenhetek,
kiszálhattam a csillagok között,
és örködhettem az emberek felett.

Megállt akkor minden óra,
az idő pihent és élni hagyott.
Már azt hittem nem lehet esoda,
de némán lengtek a harangok.

A sakk felfedezésének évfordulója

I.

Hordószonokok harsányan agitáltak.

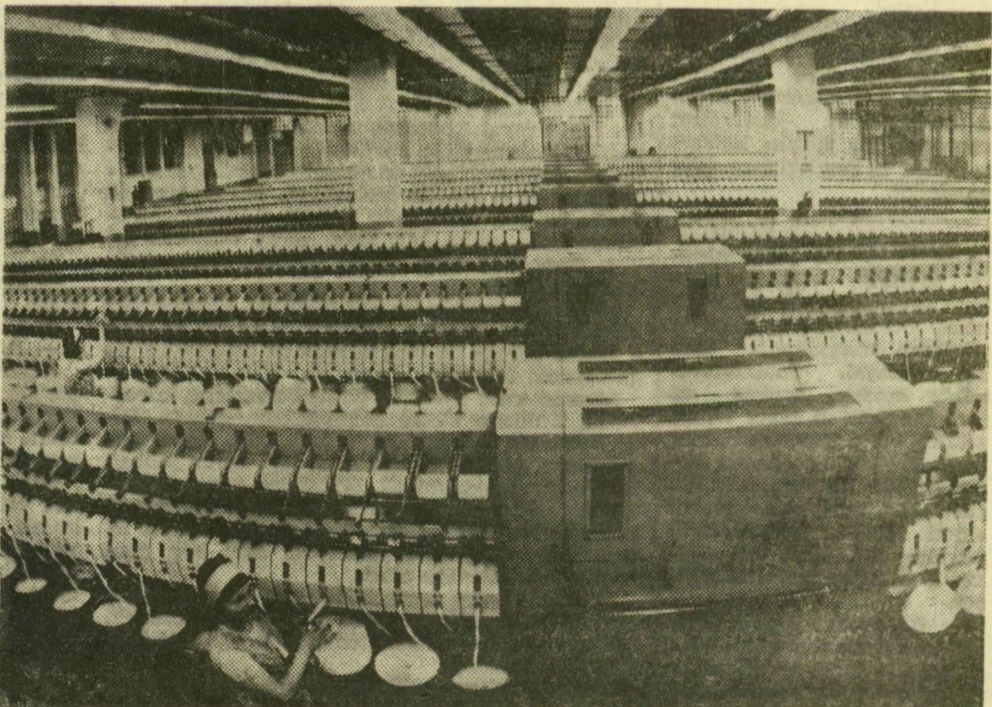
(Husz máglyájának koromkódéban)

Elképesztő csengetéssel féltek a
rökaképu újtól és:
pomádés hitben
ájulásig kergették
a
kospiráció maszlagát.

II.

Pedig kezükben remegett,
a száraz szemek szarkaláb-tüze,
a szénahordás unalmát, okos
illatokra cserélték:

hogy a vezér
vezéresdit
játszhasson
és
és a bottá bot
válhasson
általa.

A fejlődés útja a hatalmas beruházási erőket igénylő, de végső soron az ipart a fejlett szocializmus követelményeinek megfelelően átalakító nagy lépés: az automatizálás. A ruházati ipar rekonstrukciója például egymagában 17 milliárd forintot igényel.